

**BINNENGEKOMEN
TEAM DOCUMENTSERVICES
D.D. 12-01-2021
No. 2021-01269
Portefeuillehouder Krabbendam
Organisatieonderdeel Ontw**

Aan het college van B&W van Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Maastricht, 12 januari 2021

Betreft: Artikel 47 vragen LPM m.b.t. terugtrekking van SOME-bestuur.

In de vergadering van 20 juni 2020 heeft de raad het Startdocument vastgesteld, dat de kaders vastlegt waarbinnen een oplossing gezocht moet worden voor de impasse die ontstaan is nu de Stichting Ontwikkelings Maatschappij ENCI-gebied (SOME) geen investeerders voor de Overgangszone heeft kunnen vinden.

In een RIB dd. 21 december 2020 heeft wethouder Krabbendam aangekondigd dat de bestuurders van SOME per 31 december 2020 hun taken neerleggen. In een volgende raadsinformatiebrief zal hij de consequenties en vervolgstappen voor de korte en lange termijn uiteenzetten.

Graag neem ik een voorschot op deze toekomstige toelichting door u nu reeds enkele vragen voor te leggen:

1. Opstappen van bestuur SOME zonder vereffening van schuld?

Bij brief van 21 december 2020 verzoekt SOME vervanging van het bestaande bestuur door nieuwe leden. Het verzoek van SOME roept een aantal klemmende vragen op:

Vraag 1:

- a. Kan een stichtingsbestuur opstappen zonder de schuld te voldoen die de bestuursleden hebben gecreëerd en waarvoor ze verantwoordelijk zijn?
- b. Voor wiens rekening komt de schuld die ontstaan is? De gemeente heeft een claim van €250.000 op SOME.
- c. Bent u van plan die schuld t.l.v. de gemeente te laten komen?

2. Voortbestaan dan wel opheffing van SOME

In plaats van continuering zou ook voor opheffing van SOME gekozen kunnen worden. Op zich is continuering geen voor de hand liggende keuze. Immers: waarom zou een nieuw bestuur wèl slagen waar SOME de afgelopen 10 jaar faalde? Dat is geen realistische verwachting meer, al was het maar omdat de noordkant van Maastricht vanwege haar optimale aansluiting op de A2 een veel aantrekkelijker potentiële vestigingslocatie is.

Vraag 2:

- a. Bent u van plan een nieuw SOME-bestuur te installeren?
- b. Indien ja, welke redenen heeft u om aan te nemen dat het nieuwe bestuur succesvoller zal zijn dan het vorige?
- c. Wilt u de eventuele schulden van een nieuw bestuur ten laste van de gemeente laten komen?

3. Overdracht ontwikkeltaken van SOME aan NM

In zijn brief van 21-12-2020 verwijst het bestuur van SOME naar zijn voorstel om Natuurmonumenten onder nader te bepalen condities de verdere ontwikkeling van de 50+ zone toe te vertrouwen.

Vraag 3

- a. Is de overdracht van de ontwikkeltaken van SOME aan NM voor u bespreekbaar, daarbij rekening houdend met het gegeven dat NM bereid is deze taken *op eigen risico* voor het gehele overgangsgebied op zich te nemen?
- b. Welke “nader te bepalen condities” wilde SOME aan NM stellen?
- c. Indien u overdracht van de SOME-taken aan NM overweegt, bent u dan bereid een nieuw convenant op te stellen tussen de gemeente en NM teneinde misverstanden te voorkomen aangaande de ontwikkeltaken die NM op zich gaat nemen en afspraken vast te leggen, m.n. aangaande de gratis toegankelijkheid en het natuurbehoud van het gebied?

4. Draagkracht voor sobere inrichting groeve, c.q. het alternatieve scenario van NM.

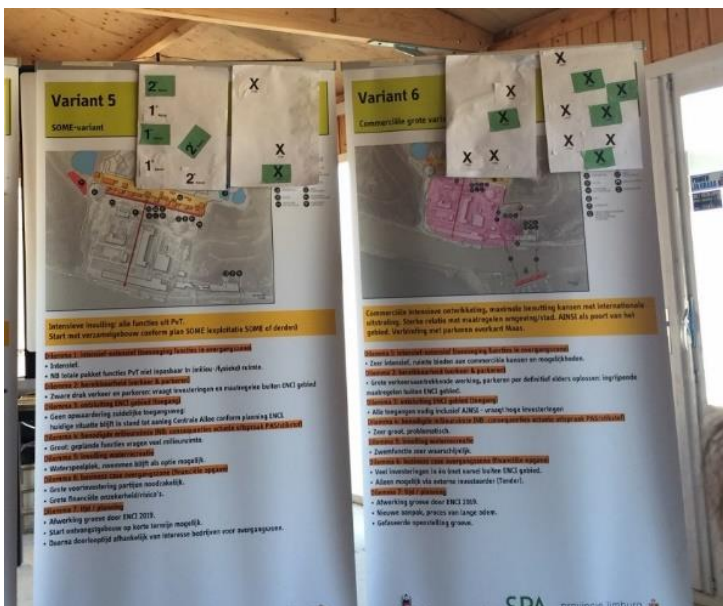
Om een uitweg uit de impasse te vinden, waarop de realisatie van het Plan van Transformatie strandde, werd in het najaar van 2018 een zestal scenario's uitgewerkt. Beweerdelijk zou er voor variant 1 (de zgn. nulvariant, waarin de bestaande situatie behouden wordt) geen draagvlak hebben bestaan; deze variant is dan ook niet aan Fakton voorgelegd om van een financiële doorrekening te voorzien.

Tijdens de bijeenkomst in Bistro Hofmanni dd. 17 nov. 2018 bleek een overtuigende voorkeur voor de scenariovarianten “meer natuur, minder bedrijf”. Een gebrek aan draagkracht voor scenario 1 komt uit de foto's van die bijeenkomst zeker niet naar voren.

Indien men de stickers omrekent naar een puntenscore (1ste voorkeur telt voor 2 punt, tweede voorkeur voor 1 punt, veto voor 0 punt) komen scenario's 1 en 2 samen op een score van 36 punten, waar scenario's 5 en 6 samen op 10 punt blijven steken.

Op basis van scenario 1 (al dan niet in combinatie met elementen uit scenario 2) is volgens NM een haalbare business case mogelijk. Nu NM risicodragend wil acteren en het bestuur van de SOME teruggetreden is, hebben eventuele kritische bedenkingen bij de onderbouwing en haalbaarheid van die business case hun relevantie voor ons verloren. Beslispunt 8 van het Startdocument, waarin bepaald is dat SOME de haalbaarheid beoordeelt van de business case van NM¹, is door de feiten achterhaald.

Vraag 4.

Bent u bereid beslispunt 8 van het Startdocument open te breken, daarbij rekening houdend met het feit dat de burgers van Maastricht een sobere inrichting van de groeve uitdrukkelijk voorstaan?

5. Financiële consequenties van overdracht SOME-taken aan NM.

Als gevolg van de covid-19 epidemie is een nieuwe werkelijkheid ingetreden. Kwetsbare burgers en bedrijven vragen om financiële steun, terwijl de gemeente al reeds met financiële tekorten te kampen heeft. Schrijnende bezuinigingen zijn doorgevoerd ten aanzien van instellingen die van onschatbare waarde voor de culturele of sociale infrastructuur en historisch erfgoed van onze stad zijn. Neem bijvoorbeeld de bezuiniging waardoor het Leger des Heils getroffen werd, ondanks het feit dat nut en noodzaak van een opvanglocatie voor dakloze en verwarde personen niet ter discussie staan. Alle redenen derhalve om welwillend te kijken naar de door SOME voorgestelde overdracht van de ontwikkeltaken aan NM. Want al is in het Startdocument vastgelegd dat bijdragen aan SOME en NM uitdrukkelijk eenmalig zijn, zolang de ontwikkelrollen ongewijzigd blijven, zal de groeve een bodemloze put zijn. Door opheffing van SOME en overdracht van taken aan NM zouden een aantal uitgavenposten kunnen vervallen.

Vraag 5:

Bent u bereid het Startdocument open te breken, met dien verstande dat:

- De plan- en bureaunkosten van SOME (voor 2021 op € 135.000,- geraamd) bevroren - en voor zover mogelijk: teruggevorderd - worden?
- De bijdrage aan het minimale onderhoud van de groeve vervalt? Aan het minimale onderhoud, door NM op plm. € 50.000 per half jaar geraamd, is door de gemeente reeds € 12.500,- bijgedragen. Kan deze stroom van incidentele bijdragen stoppen?
- Onderzocht wordt in hoeverre de rentedragende lening van € 250.000 bij de gemeente alsnog terug gevorderd kan worden, bijvoorbeeld via de aansprakelijkheidsverzekering van de bestuursleden?

---

¹ Beslispunt 8: In te stemmen om bij de uitwerking van het eindvoorstel voor de lage overgangszone 38+ door SOME te laten bepalen of Natuurmonumenten een voldoende onderbouwde en acceptabele business case heeft om op basis daarvan een ontwikkeling te starten, waarbij de toezichthoudende rol van SOME om de uitvoering van het PvT te garanderen gewaarborgd blijft (zie: Notitie toelichting Startdocument Plan van Transformatie ENCI-gebied 20 juni 2020, p. 19)

- En pro memorie: de mogelijkheid tot besparing van een miljoenenpost voor sluzen en andere voorzieningen in de Maas, zie hieronder.

6. Hoogwaterstanden in de Maas en waterbeheer in Enci-groeve.

Zonder de medewerking van de gemeente kan NM haar plannen voor de overgangszone niet realiseren. Voor de realisering van haar plannen heeft NM immers vergunningen nodig, bijvoorbeeld ten behoeve van de definitieve horecavoorziening van Bistro Hofmanni en Chalet D'n Observant. Nu SOME, de Provincie, Heidelberg Cement en SPA zich teruggetrokken hebben, is de weg geopend voor een bilateraal overleg, waarin NM en de gemeente kunnen proberen elkaar over en weer tegemoet te komen.

Bij extreem hoge waterstanden heeft Maastricht behoefte aan een opvangbekken; het voorstel uit het Deltaprogramma Hoogwaterveiligheid om te onderzoeken of de Enci-groeve als mogelijke opvanglocatie kon dienen, stuitte destijds op fel verzet van SPA. Volgens SPA zou dit voorstel "catastrofaal" zijn voor de natuurwaarden in het gebied.

Vanzelfsprekend dienen de karakteristieke oudere delen van de afgraving zichtbaar te blijven. Deze oude lagen zijn immers niet alleen van intrinsieke betekenis voor de stad Maastricht, maar verhogen door hun samenhang met het industriële erfgoed de belevingswaarde van de groeve. Dat alles laat echter onverlet dat de recent afgegraven delen van de groeve in aanmerking zouden kunnen komen als noodvoorziening bij extreme hoogwaterstanden in de Maas. Voor zover dat water al niet tijdens de zomermaanden verdampt is, zou de gemeente de kosten voor het wegpompen van die extra kubieke meters voor haar rekening kunnen nemen.

De miljoenen, die met de aanleg van andere voorzieningen om de veiligheid bij hoogwater te borgen, gemoeid zijn, zijn op korte en middellange termijn benodigd voor bestrijding van armoede en andere gevolgen van de covid-epidemie.

Vraag 6:

Bent u bereid de onderhandeling met Natuurmonumenten aan te gaan en samen te onderzoeken wat beide partijen over en weer voor elkaar kunnen betekenen? De business case van NM staat of valt met de verwerving van de door de gemeente te verlenen vergunningen. Kan de gemeente "in ruil" voor haar medewerking aan de plannen van NM-eisen dat NM het diepste gedeelte van de groeve reserveert als noodbekken bij extreme Maaswaterstanden?

7. Troosteloze aanblik van groeve.

Waar zijn de betoverende turquoise meren gebleven die de aantrekkingskracht van de groeve (en dus ook de voor het welslagen van de business case van NM noodzakelijke bezoekersaantallen) bepalen?

Momenteel biedt de groeve de troosteloze aanblik van een drooggevallen pool.

Wat is hier gaande? Is dit naargeestige beeld het effect van een door NM bewust gevoerd waterbeheer of erger, is dit grijzige plasje het gevolg van het dumpen van cement en andere rommel in de groeve, zoals door sommigen wordt beweerd?

Vraag 7:

Kunt u verklaren wat de oorzaak is van de huidige toestand, die door velen als spijtig ervaren wordt?

Namens de Liberale Partij Maastricht,

Kitty Nuyts, fractievoorzitter.